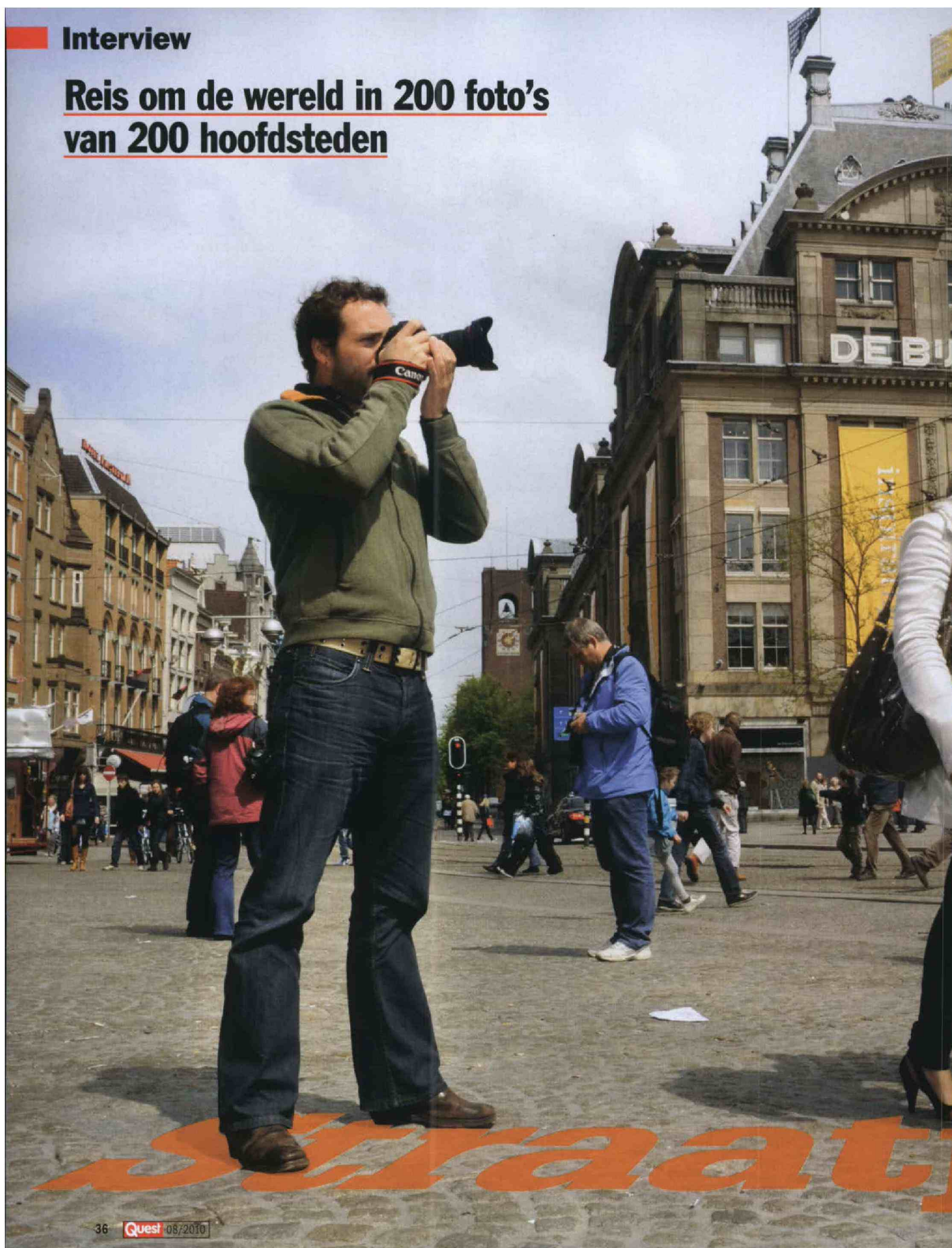

Interview

Reis om de wereld in 200 foto's
van 200 hoofdsteden

Fotograaf Jeroen Swolfs (35) legt het straatleven vast in alle hoofdsteden van alle landen ter wereld. Waarom zou je dat willen? En hoe doe je dat, zonder overhoop te worden geschoten in Bagdad? Of als je Birma niet in mag?

TEKST: BERRY OVERVELDE / FOTO'S: AMBER BECKERS

Jeroen Swolfs excuseert zich. Hij doet zijn best om koffie te zetten, alleen heeft hij geen flauw idee hoe het apparaat werkt. Het zij hem vergeven. Het is het koffiezetapparaat van vrienden die hem een bed in het hartje van Amsterdam aanbieden als hij in Nederland is. En dat is zelden. In de zomer van 2009 vertrok de fotograaf voor een gigantisch project naar het buitenland. Of eigenlijk: naar alle buitenland. *Streets of the World* heet het project. Het is een poging om het straatleven in elke hoofdstad van elk land in één foto vast te leggen. Sinds zijn vertrek keerde Swolfs slechts drie keer terug naar eigen land, elke keer voor een bliksembezoekje. Vooral om hier het een en ander te regelen. Het krijgen van visa voor bananenrepublieken is bijvoorbeeld geen peulenschil. 'Het is wel lekker om af en toe terug te zijn, om even afstand te nemen van het reizen. Want het tempo ligt hoog.' Dat laatste is ook noodzaak: in 2014 zal hij de laatste foto maken, in Amsterdam. Voor die tijd moet hij zo'n tweehonderd landen afvinken. Voor de duidelijkheid: hij zit nu, na een jaar, nog niet eens op een kwart daarvan. Gekkenwerk?

Je hebt geen huis meer. Heb je nog meer achter je moeten verbranden?

'Ja, mijn relatie. Dat was jammer, het was een leuk meisje. Of ze niet meekon? Weet je wat dat kost? Vijf jaar achter elkaar landen afwerken? Ik ben hele dagen aan het werk. En wat moet zij dan doen? Nee, dit is echt iets wat je alleen moet doen. Dat is soms wel eenzaam. Maar ik ontmoet ook veel mensen, want ik spreek zo veel mogelijk mensen aan.

Ten eerste omdat ik informatie nodig heb, en ook omdat dat contact gewoon gezellig is. No way dat ik alleen maar op mijn hotelkamertje zit.'

Zeg eens eerlijk: is dit project niet gewoon een mooi excuus om betaald de wereld over te kunnen reizen?

'Natuurlijk! Dat is één kant. Maar ik wil ook een verhaal vertellen met de foto's. Een portret maken van wie wij zijn als mensheid.'

Gewone mensen sparen een heel jaar voor twee weekjes Costa del Sol. Waar betaal jij jouw reis van?

'Het geld is van een investeerder. Ik heb er drie jaar over gedaan om het project rond te krijgen. In

bij Alex Mulder kwam, een voormalig directeur van een uitzendbureau. Hij is geïnteresseerd in dit soort kunstprojecten en ook in avontuur. Aan hem heb ik mijn idee kunnen slijten.'

Wat was dat idee eigenlijk?

'Het komt voort uit reizen die ik eerder heb gemaakt. In 1995 en 1996, na mijn vwo-examen, heb ik met mijn toenmalige vriendin een jaar door Azië gereisd. Sindsdien ben ik altijd bezig geweest met alle verschillen die je tussen landen ziet. En ook hoe snel je in een totaal andere wereld kunt zijn. Er speelt zich van alles tegelijkertijd af, alleen ben je er niet van bewust omdat je maar op één plek tegelijk kunt zijn. Op een gegeven moment dacht ik: is er

Een foto met bijmaak voor Swolfs: in deze stad (Caïro) kreeg hij een blindedarmonsteking.

2005 bezocht ik de eerste acht landen om te kijken of mijn plan überhaupt mogelijk was. Kun je binnen een paar dagen een goede foto maken van een stad en direct door naar het volgende land? Dat kon. Toen moest ik mijn plan nog aan iemand verkopen. De reactie was steeds: briljant idee, moet je doen, alleen niet van mijn geld. Vijf jaar, één fotograaf: dat is erg veel risico. De grootsheid van het plan werd ook de zwakte. Tot ik

niet een manier om te laten zien hoe al die plekken naast elkaar bestaan? Ja dus. Door ze allemaal naast elkaar te laten zien. En als je dat doet, moet je het goed doen. Dat betekent dat je ook echt naar alle landen moet.'

Je zoekt in elke stad een hoofdstraat. Gaan de foto's dan niet op elkaar lijken? Overal auto's, brommers en winkeltjes?

Je kunt overal heen, je moet je alleen goed voorbereiden

'Zeker niet. Elk land heeft een eigen verhaal, met een eigen religie, geschiedenis en sociaal leven. Al zit 'm dat vaak in nuances. Buurlanden lijken op het eerste gezicht op elkaar, maar verschillen in de manier waarop de inwoners op je reageren. Geven ze je aandacht of zijn ze juist met zichzelf bezig? Vervoeren ze zich met brommers, fietsen of met auto's? Wat hangen er voor vlaggen? Is de president overal zichtbaar of zie je juist geen politiek op straat? Omdat die kleine dingen overal anders zijn, krijg je ook elke keer een ander gevoel. En dat probeer ik over te

brenge in mijn foto's. Ik gebruik maar één foto per land. Daarom moet ik altijd dingen laten lopen. Die tank die iets zegt over de politieke situatie kan in de beste compositie net buiten het beeld vallen. Omdat er zo altijd wel iets mis gaat, sta ik vaak wel twee of drie dagen op één plek. En daar maak ik dan 1500 tot tweeduizend foto's. Al dat werk zie je niet aan die ene uiteindelijke foto af.'

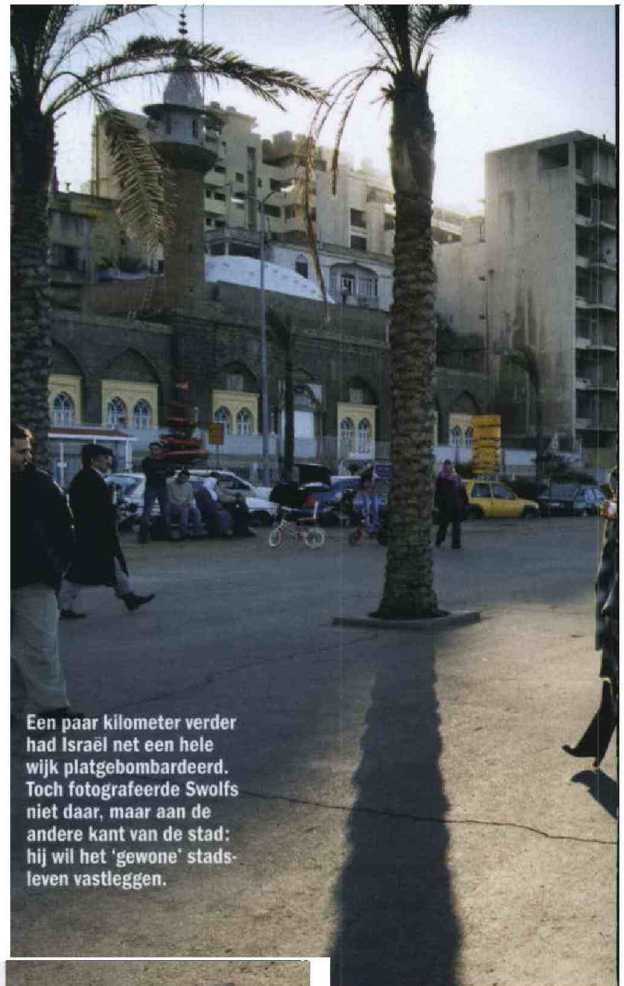
In Egypte kreeg je een blinde darmontsteking. Ben je niet bang dat zoiets in the middle of nowhere gebeurt?

Hoeveel landen telt de wereld?

Alle landen fotograferen? Maar wat is een land en wat niet? Dat is niet altijd even duidelijk. Jeroen Swolfs begon met de 192 leden van de VN. Maar neem Taiwan. Dat is geen lid van de VN, terwijl het over het algemeen wel als land gezien wordt. Een andere optie: kijk naar de woordenboekdefinitie. Swolfs: 'Dan kom je uit op voorwaarden als een eigen munt en afgebakend gebied. Maar dan zijn er weer allerlei landen die niet aan de criteria voldoen, en duidelijk wel een land zijn.' En andersom. 'Zo heeft

Hongkong eigen geld en een eigen visum. En als je verhuist van Shanghai naar Hongkong, moet je hond 3 maanden in quarantaine. Er heerst een totaal andere cultuur en een eigen bestuur, toch wordt Hongkong niet als apart land beschouwd. Ik houd het dus maar ruim aan.' Al met al komt Swolfs nu uit op 'ruim 200' landen. Hoeveel precies durft de fotograaf niet te zeggen omdat de status van sommige landen politiek gevoelig ligt. Hij

zou zich in zijn vingers kunnen snijden als hij daar vooraf uitspraken over doet. En wat als er de komende jaren nog een land bijkomt, in de Kaukasus bijvoorbeeld? 'Dan ga ik daar heen. In 2014 maak ik de laatste foto in Amsterdam. Pas als er een week daarna ergens nog een land bijkomt, ga ik er niet meer heen.'

Een paar kilometer verder had Israël net een hele wijk platgebombardeerd. Toch fotografeerde Swolfs niet daar, maar aan de andere kant van de stad: hij wil het 'gewone' stadsleven vastleggen.

de Stille Oceaan, red.) gebeurt, heb ik wel een probleem. Daar landt maar één keer in de drie dagen een vliegtuig, de rest van de tijd is het land onbereikbaar. Daar ziek vast komen te zitten is mogelijk. Maar ik ben er een paar dagen, die mensen die er wonen kunnen helemaal niet weg. Zij overlijden als er geen vlucht is. Dus dan ga ik niet zeggen dat het voor mij zo ontzettend link is.'

Een ander hachelijk moment maakte je mee in Libanon, met de Hezbollah-beweging.

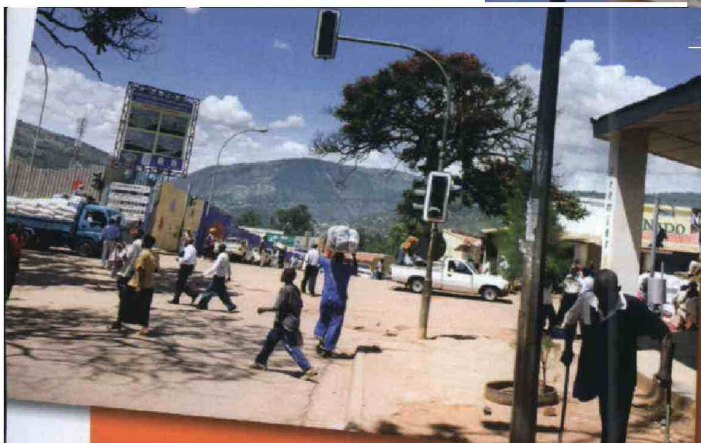
'Ja, dat was tijdens een 'proefreis' in 2006. Samen met mijn broer liep ik door een wijk die net plat was gebombardeerd door Israël. Daar mocht je gewoon komen, ook al werd de boel volledig door Hezbollah gerund. Maar opeens kwam er iemand op ons aflopen: meekomen. Dan loop je daar met zo'n gewapende Hezbollah-gast door een platgeschoten gebied naar het een of andere kantoorje dat toevallig nog wél overeind staat. Met hem samen een liftje

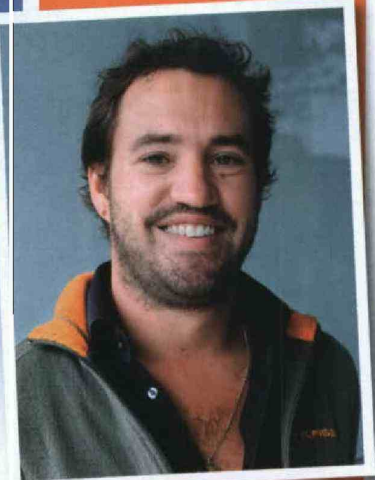

'Ten eerste weet je van tevoren dat je zoiets nu eenmaal kan gebeuren. Ten tweede is dat ook onderdeel van het avontuur. Behalve een fotografische en een journalistieke kant, heeft mijn project ook een avontuurlijke

kant en die is net zo belangrijk. Dan moet je niet zeuren als er iets misgaat. Gelukkig zijn er in Cairo goede ziekenhuizen. Als zoiets op Kiribati (een eilandengroep in

◀ Swolfs' foto's vertellen veel over een land. Neem de Rwandese hoofdstad Kigali (links). Daar vond in 1994 een genocide plaats. Dat zie je nog steeds op straat terug doordat er veel gehandicapten rondlopen.

Wie is Jeroen Swolfs?

1974: op 10 augustus geboren in Den Haag.

1995-1996: eerste 'wereldreis'. In de praktijk vooral een Azië-trip, maar het reisinfectie heeft hem nu besmet.

1998-2003: maakt zijn studie aan de fotoacademie in Amsterdam niet af, net als een eerdere rechtenstudie.

2004-nu: freelancefotograaf voor onder meer *de Volkskrant* en het Rijksmuseum. Swolfs 'doet' vooral sociale en internationale onderwerpen, zoals Servische vluchtelingen en Roma-minderheden.

2005: bezoekt 8 landen, waaronder Rwanda, Kenia en Egypte, om uit te proberen of het haalbaar is om in korte tijd elk land van de wereld te bezoeken en daar een straatbeeld te fotograferen.

2009: het geld is binnen en de eerste tickets zijn geboekt. Swolfs vertrekt naar Azië en Oceanië voor het begin van zijn project, *Streets of the World*.

in. We wisten niet waar we uit zouden komen. Het bleek een in elkaar getimmerd perscentrum te zijn, waar ze even wilden weten wie ik was, wat ik daar deed en of ik vergunningen had. Die had ik niet. Ik was daar ook niet om te fotograferen, maar puur uit interesse. Op een gegeven moment geloofden ze me, na een enorm intimiderend gesprek. Voor de duidelijkheid: ik ben helemaal geen macho of held. Heb ook nog nooit iemand een hoek gegeven.'

Dan moet je nog naar landen als Afghanistan en Irak. Hoe gevaarlijk is dat?

'Ik krijg voor zulke landen advies van een Blackwater-achtig bedrijf (Blackwater deed onder andere omstreden beveiligingswerk voor het Amerikaanse leger in Irak, red.). Zo ben ik net in Papoea-Nieuw-Guinea geweest. Volgens dat bedrijf kon ik daar echt niet zonder bewapende beveiliging over straat. Dus liep ik, omringd door wel vijf beveiligers, over een marktje. Na twee minuten zeiden

ze al dat we direct moesten wegwezen. Bleken die markten daar gerund te worden door criminelen en die waren zich aan het positioneren om ons te pakken. Zoiets weet ik zelf natuurlijk niet, dus die bodyguards heb je gewoon nodig. Het zal ook zeker niet de laatste keer zijn geweest. En ach, dan zul je zien dat het in een land waar je het veel minder verwacht, het pas echt misgaat. In Afrika heb je veel halfgevaarlijke landen waar mensen heel arm zijn. Dan loop ik als blanke gast met een vrij vette camera dus een risico. Ik begrijp dat wel. Ik neem het de mensen daar ook niet kwalijk, ze hebben een gezin te onderhouden. Alleen wil ik gewoon die foto maken.'

Zijn er mensen die je op andere gedachten proberen te brengen als ze zulke verhalen horen?

'M'n moeder. Maar die is er intussen aan gewend dat ik alles uiteindelijk toch doe. Ik ben in het verleden al eens in Afghanistan geweest voor een opdracht en ook

in een paar andere landen die niet helemaal 'vrolijk' zijn. Dus ik ga er niet van afzien omdat iemand zegt: 'Zou je dat nou wel doen?' Je kúnt gewoon overal heen. Dat zeggen die beveiligingsjongens ook. Je moet je alleen wel goed voorbereiden.'

Je zegt dat je overal heen kunt. Maar in landen als Noord-Korea zitten ze toch echt niet op pottenkijkers te wachten?

'Noord-Korea kún je wel in, als toerist. Alleen ben ik geen toerist, dus dat maakt het link. Straks zeggen ze dat ik een spion ben. Krijg je net zoiets als met die twee Amerikaanse journalisten die vorig jaar zijn opgepakt voor spionage. Moest Bill Clinton helemaal naar Noord-Korea om ze weer vrij te praten. Dat gaat mij niet gebeuren. Birma is ook zo'n land. Met een of ander lulverhaal het land binnengaan, is gevaarlijk. En het valt op als ik de hele dag op één plek foto's maak. Als het risico te groot is, doe ik het niet.'

Is je project mislukt, als je een land niet van je lijst af kunt kruisen?

'Dat vind ik niet. Het is geen race. Ik wil de realiteit laten zien. En als ik er wel alles aan heb gedaan om bijvoorbeeld Birma binnen te komen, en het lukt niet, dan krijgt Birma een blanco pagina in het boek van het project dat uiteindelijk zal verschijnen. Dat zegt dan ook wat over zo'n land.'

berry.overvelde@quest.nl

MEER INFORMATIE

www.streetsoftheworld.nl: de plek waar Swolfs zijn foto's en filmpjes plaatst.